

СУЧАСНИЙ КУРС ЛОГІКИ ДЛЯ ПРАВООХОРОНЦІВ

Логіка – одна з обов'язкових складових сучасної освіти педагога, науковця, менеджера або правоохоронця. Знання й вміння правильно мислити, аргументовано формулювати й обстоювати свою позицію у суперечці завжди були необхідною передумовою успішної діяльності широкого кола фахівців. Сьогодні ж значущість цих знань і вмінь підноситься якісно вище завдяки переходу людства до постіндустріальної – інформаційної – стадії розвитку. Оперування з постійно зростаючими обсягами даних, їх аналіз, розуміння, оцінка, використання, створення нової інформації – усе це не можливе без теоретичного й практичного опанування наукою логіки. Проте логічні вміння не є чистим “даром природи”, вони вимагають систематичного навчання і постійного вдосконалення. Тому актуальною є проблема створення сучасних курсів логіки й різноманітних навчальних текстів, які допоможуть учневі школи або студентові університету оволодіти багатством цієї науки. На такому тлі вихід у світ рецензованого підручника О.М.Бандурки й О.В.Тягла видається цілком своєчасною реакцією на об'єктивні потреби національної освіти.

Рецензований підручник адресовано в першу чергу майбутнім фахівцям-правоохоронцям. Свідома адресність відповідає сучасній тенденції розвитку науки логіки, яка прагне врахувати специфіку конкретних дискурсів й врешті-решт повніше задовольнити потреби у встановленні й навчальні алгоритми правильного мислення спеціалістів тієї чи іншої конкретної галузі. Сьогодні вже не є перспективним, принаймні на університетському рівні, створення підручників з логіки “для усіх спеціальностей”. Такі тексти з претензією на універсальність втрачають особливості міркувань фахівця-юриста порівняно, наприклад, з фахівцем у галузі математики. Прагнення до всезагальних схем закономірно супроводжується збідненням змісту викладу, невиправданим його відривом від особливих алгоритмів мислення.

Підручник О.М.Бандурки й О.В.Тягла виходить з цілком слушної ідеї про гіпотетико-дедуктивний метод як загальне річище розслідування й розкриття злочину. Таким чином учбовий матеріал знаходить об'єктивне підґрунтя відбору й впорядкування, причому таке, що відповідає специфіці міркувань правоохоронця, зокрема слідчого. Зазначений підхід дозволяє сконцентруватися на опанування тим, що буде потрібно саме майбутньому працівнику ОВС у розв'язанні фахових задач (збирання й аналіз фактів про правопорушення, висування надійних версій, їх перевірка або опрацювання тощо). Особливо слід відзначити розділ з логіки запитання – відповіді: тут формується логіко-методологічне підґрунтя спілкування з різноманітними особами, причетними до розслідування, створюються наукові передумови такої важливої юридичної процедури як допит.

Підручник включає значну кількість прикладів, які унаочнюють теоретичний матеріал, роблять його більш зрозумілим й доступним. Цінною складовою книги виявляється низка практичних вправ й задач, котрі супро-

воджуються прикладами їх розв'язання. Це дозволяє використовувати підручник не тільки для проведення практичних занять з студентами й курсантами денної форми навчання, а й як базовий для опанування курсом логіки заочниками, в процесі самоосвіти.

Рецензований підручник є вже другим виданням, а перше було надруковано у 1999 році Видавництвом університету внутрішніх справ. З цього слід зробити принаймні два важливі висновки. По-перше, книга О.М.Бандурки й О.В.Тягла пройшла апробацію у вузівських аудиторіях й практично довела свою відповідність науково-педагогічним вимогам університетської освіти. По-друге, підручник виявився конкурентоспроможним, інакше столичне видавництво не взялось б за його перевидання, ще й більшим накладом – п'ять тисяч примірників.

Немає у земному світі нічого, що б не припускало подальшого вдосконалення – це загальне правило стосується й рецензованого видання. Шляхи вдосконалення підручника О.М.Бандурки й О.В.Тягла полягають, як на мене, у включенні цікавих відомостей з історії розвитку науки логіки, зокрема в зв'язку з тими потребами юриспруденції, що завжди живили творчу наснагу логіків. Але й досягнутий авторами результат є, на мою думку, досить опрацьованим і корисним. Він цілком відповідає сучасним вимогам до навчальної літератури університетського рівня, робить вагомий внесок у створення загальнонаукового підґрунтя освіти нової генерації українських правоохоронців.

Доктор філософських наук, професор
Харківського національного університету
ім. В.Н. Каразіна

В.В.Шкода